

بیانات اُستاد ویره اهل فکر و نظر

www.ketab.ir

نویسنده:

محمد مهدی احمدی

مرشنده	- ۱۳۱۲ جوادی آملی، عبداله
عنوان و نام پندار	بیانات استاد ویژه اهل فکر و نظر / [عبدالله جوادی آملی]؛ نویسنده [صحیح: گردآورنده]
مقدمه‌نامه احمدی	محمدنهادی احمدی
مشخصت نشر	ق: خانم الرضا (ع)، ۱۴۰۰
مشخصت ظاهری	. ۱۷۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۰۶-۱۵۲-۲
و ضعیت فهرست نویسی	: فیبا
و ادالت	: مکاتبه، ص. ۱۶۹ همانین بصورت زیرنویس.
موضوع	: جوادی آملی، عبداله، ۱۳۱۲ - پیامها و سخنرانی‌ها
موضوع	: اسلام - بررسی و شناخت
موضوع	Islam - Study and teaching:
شناسه افروزه	: احمدی کلپاگانی، محمدنهادی، ۱۳۲۵، گردآورنده
رده پندتی نکره	BP11:
رده پندتی نویسی	۲۹۷:
شماره کتابخانه ملی	۷۵۲۰۵۱۹:
و ضعیت رکورد	: فیبا

بيانات استاد ویژه اهل فکر و نظر

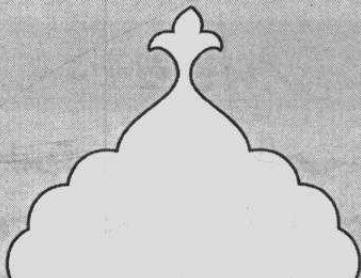
ناشر: انتشارات خادم الرضا (ع)
 نویسنده: محمد بهشتی احمدی کلپاگانی
 طراح جلد و صفحه: آزادحسین سیهری
 نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰
 چاپ: کوتیر - صحافی: برآتی
 شمارگان: ۱۰۰ نسخه
 قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۶-۱۵۲-۲

حق چاپ محفوظ است.

ارتباط با:

تلفن: ۰۹۱۲۲۵۱۳۶۸۹ - ۰۹۱۲۲۶۱۶۵ - ۰۹۱۲۲۶۱۶۵ - ۰۹۱۲۲۶۱۶۵	صفحه اینستاگرام: @khademolrezaa
ستونق پستی: ۳۷۱۹۵ - ۱۱۱۹	صفحه اینستاگرام: @khademolrezaa
فروشگاه مجازی انتشارات: Kh-reza.ir	نمایش تصویر: سرفی کتابها و مطالب مرتبه با انتشارات
با امکان خرید محصولات و پهنه‌منی از تخفیف ویژه	کتابل سروش: کتابل سروش
عضویت در پاپ‌گاه مخاطبین با ارسال عدد: ۱۱۲	اطلاع رسانی: اخبار و تغییرات

● عزیزانی که از طریق سایت و یا سامانه پیام کوتاه به پاپ‌گاه مخاطبین
 انتشارات خادم الرضا می‌پیوندند به قید قرعه جوانی اهدای می‌گردد.

فهرست مطالب

پیشگفتار: ۱۷
بخش یکم: مسائل کلام ۲۱
فصل ۱: تحلیل برهان مشهور بر توحید واجب ۲۱
فصل ۲: مقتضای برهان بسیط الحقيقة ۲۲
فصل ۳: اهمیت برهان بسیط الحقيقة برای اثبات توحید و تفاوت آن ۲۳
فصل ۴: شبہه ابن کمونه و طراح اصلی آن و نظر ملا صدرا در موردن آن: ۲۵
فصل ۵: منشا انتزاع مفهوم جامع بر اساس اصالت وجود از حقایق وجودیه و اطلاق آن بر واجب: ۲۸

فصل ۶: مثال‌های انتزاع مفهوم وجود از مصاديق خارجی.....	۲۸
فصل ۷: نحوه اطلاق موجود برواجب از نظر حقیقت و مجاز.....	۲۹
فصل ۸: تحلیل محقق دوّانی در صحت اطلاق موجود برواجب و ممکنات	۲۹
فصل ۹: اُمهات صفات الهی و اُمّه‌ایمّه بودن حیات.....	۳۱
فصل ۱۰: تفاوت صفت ذات با صفت فعل.....	۳۱
فصل ۱۱: وجه انتزاع صفات فعلیه از اشیاء خارجیه	۳۲
فصل ۱۲: امکان مشارکت صفت فعل و صفت ذات در نام	۳۳
فصل ۱۳: تفاوت اسم با اسم الْإِسْم	۳۳
فصل ۱۴: مورد بحث عینیت اسم با ذات و مسمی .. .	۳۴
فصل ۱۵: تفاوت اندیشه طولیه و اسماء عرضیه	۳۵
فصل ۱۶: تفاوت توحید فعلی با توحید افعالی.....	۳۵
فصل ۱۷: عدم منافات توحید افعالی با توحید فعلی	۳۶
فصل ۱۸: توضیحی در مورد ظهور خدا.....	۳۶
فصل ۱۹: عدم وجود شرط مطلق و دفع شبّه وجود شرط نسبی	۳۷
فصل ۲۰: نظرات مربوط به استناد و یا عدم استناد افعال انسان به خداوند.	۳۸
فصل ۲۱: نحوه استناد کارها به خدای سبحان.....	۴۰
فصل ۲۲: سلطه خداوند بر مخلوقات حتی نسبت به کارهائی که به انجام آنها اذن داده شده است .. .	۴۱
فصل ۲۳: مراحل توحید و خداشناسی .. .	۴۱
فصل ۲۴: تفاوت معیت واجب تعالی و معیت وجود منبسط با اشیاء	۴۳
فصل ۲۵: صراط دنیوی و آخری و صراط مستقیم.....	۴۴

فصل ۲۶: منظور از نامه عمل و کتابت آن.....	۴۵
فصل ۲۷: حشرگری به صورت حیوان از نظر صورت وسیرت با وجود فطرت الهی در آنان	۴۷
فصل ۲۸: مفاهیم عنایت، قضا، قدر، قلم، لوح محفوظ، لوح محو و اثبات	۴۷
فصل ۲۹: نحوه اثبات عناوین قلم و لوح و امثال آن.....	۴۸
فصل ۳۰: تفاوت معانی حقیقی کلمات قرآن با مصادیق گوناگون خارجی	۴۹
فصل ۳۱: علم خدای متعال بر متنعات برفرض وجود.....	۴۹
بخش دوم: مسائل فلسفی	
فصل ۱: طرح بحث اصالت و اعتباریت در مورد وجود و ماهیت.....	۵۳
فصل ۲: ارتباط اصلی وجود با اثبات توحید و عینیت صفات الهی با یکدیگر و با ذات	۵۴
فصل ۳: مبادی اصالت وجود و اعتباریت ماهیت.....	۵۴
فصل ۴: تفاوت مفهوم اعتباری بودن درهایک از ماهیت وجود	۵۵
فصل ۵: سابقه قول به اصالت وجود و منشا پیدایش قول به اصالت ماهیت	۵۷
فصل ۶: تفاوت وجود و ماهیت با ماده و صورت از نظر وحدت و اتحاد.....	۵۸
فصل ۷: اثبات اصالت وجود با توجه به حالات سه گانه ماهیت	۵۹
فصل ۸: ارتباط وجود و ماهیت و مفهوم بخارج و تفاوت آنها در این ارتباط و تفاوت مفهوم یابی و مفهوم سازی ذهن از نظر مورد	۶۰
فصل ۹: تفاوت های سه گانه مسئله اصالت وجود و ماهیت با مسئله جعل	۶۰
فصل ۱۰: عدم تباینی بودن تقسیمات وجود	۶۱
فصل ۱۱: تفاوت تقسیم های تباینی با تقسیم های تشکیکی	۶۲

فصل ۱۲: منشات تشکیک	۶۲
فصل ۱۳: تفاوت تشکیک های عرضی و طولی	۶۳
فصل ۱۴: تفاوت تساوی با تشکیک	۶۳
فصل ۱۵: قرار داشتن وجود در معقولات ثانیه	۶۴
فصل ۱۶: اثبات هریک از جوهر و عرض با علم شهودی	۶۴
فصل ۱۷: اشکال انکار وجود جوهر	۶۴
فصل ۱۸: تحلیل حرکت	۶۵
فصل ۱۹: تعداد عوالم و تفاوت آنها با یکدیگر و سیر نفس در این عوالم	۶۷
فصل ۲۰: تعداد عوالم از نظر مرحوم ملا صدر او نقد آن	۶۹
فصل ۲۱: کسانی که به تجرد عقلی خواهند رسید و طبقات وجود انسان	۷۰
فصل ۲۲: وحدت حقیقی بودن نفس و بدن و دلیل آن	۷۰
فصل ۲۳: تفاوت بدن طبیعی با نعلی	۷۱
فصل ۲۴: تعریف نفس و انواع آن	۷۲
فصل ۲۵: اقوال سه گانه حکما درباره نفس انسانی	۷۲
فصل ۲۶: دلیل کسانی که انسان را دارای سه نفس و یک صورت طبیعی می دانند	۷۳
فصل ۲۷: شرح دلیل کسانی که انسان را دارای یک نفس تنها و چند قوه می دانند	۷۳
فصل ۲۸: دلیل کسانی که قوای نفس را همان درجات نفس می دانند و نه ادوات و ابزار هایی برای نفس و خلاصه نظرات سه گانه مرحوم صدرالمتألهین در مورد نفس انسان	۷۴

فصل ۲۹: درجات نفوس بشری	۷۴
فصل ۳۰: تفاوت صورت نوعیه نفسی با صورت نوعیه غیرنفسی	۷۵
فصل ۳۱: تفسیرهایی از کمال اولی و کمال ثانوی در اصطلاح فلسفه	۷۶
فصل ۳۲: نظرات مربوط به نحوه ارتباط نفس با بدن	۷۶
فصل ۳۳: دلایل سه گانه مرحوم ملا صدرا بر عدم وجود نفس قبل از بدن	۷۷
فصل ۳۴: تو ضیح مرحوم ملا صدرا در مورد حدیث خلقت ارواح قبل از اجساد	۸۰
فصل ۳۵: چگونگی اتحاد نفس با بدن مادی و دلیل عدم تجرد آن در طبیعت پیدایش	۸۱
فصل ۳۶: منشا حیاتی ادرادات و تحریکات جزئی انسان و عینیت نفس و قوا	۸۱
فصل ۳۷: تفاوت نظر مرحوم ملا صدرا با مثبتین در تکامل ادرادات	۸۴
فصل ۳۸: عدم منافات تجرد نفس و قوه خیال با امکان انتساب تصورات آنها به این و ایسو وسط	۸۴
فصل ۳۹: تناسخ ملکوتی با توجه به امکان تبدیل عرض به جوهر:	۸۴
فصل ۴۰: تفاوت تناسخ نزولی با تناسخ ملکوتی	۸۵
فصل ۴۱: اتحاد عاقل با معقول و عالم با عالم	۸۶
فصل ۴۲: اتحاد نیت و اراده با انسان	۸۷
فصل ۴۳: تفاوت مساوی و مساوات	۸۷
فصل ۴۴: تفاوت وحدتی که مساوی با وجود است با وحدتی که از اقسام وجود است	۸۸

بسم الله الرحمن الرحيم

بياناتي گوناگون از آيت الله جوادی آملی دامت برکاته
بسم الله الرحمن الرحيم والحمد لله رب العالمين والصلوة على جميع الأنبياء والمرسلين
سِيِّمَا مُحَمَّدٌ وَآلُهُ الْقَاتِلُونَ

۱۷

پیش‌گفتار:

باتوفیقات الهی و علمای اهلیت عصمت و طهارت علیهم السلام در آغازین سالهای جمهوری اسلامی توفیقی نصیب شده که این بیانات ارزشمند حضرت آیت الله جوادی آملی دامت افضاله از طریق شخصه و پیشوایانه و اندی از نوارهای درسی معظم له بهره های گوناگونی برده و نکاتی از آنها را برگشته تحلیل درآورم و از آنجائی که این بیانات بسیار مفید و سودمند و راه گشا بود احساس کردم سزاوار است که این نکات در اختیار کسانی که مشتاق مسائل علمی بوده و در وقت مناسب، فرصت مطالعه آنرا دارند قرار گیرد ولذا به حول و قوه الهی در این نوشتار تعداد یکصد و نود و اندی از آن افاضات در زمینه های گوناگون کلامی، و فلسفی، و عرفانی و تفسیری، و دیگر موضوعات متفرقه، در پنج بخش تنظیم شده است که هر بخشی نیز مشتمل بر فصولی خواهد بود، و امید است که خداوند سبحان با عنایت و تفضل خودش این نوشتار را مصدق "وَمَا رَأَيْنَا هُمْ يَنْفَعُونَ" و "لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَا زَنَدَنَكُمْ" قرار دهد. و الحمد لله و لعله المثلثة.